

Láng Zsolt

KOVÁCS EMMA SZÜLETÉSE

1

A v.-i rendőrség útlevélosztályán elgyötört emberek várokozna az ablaktalan teremben, amelyet a népi humor Auschwitzként emleget. Az egyetlen széken a szolgálatos katona hortyog. Az új divat szerint fehér műanyag lap fityeg zubbonya zsebén, rajta filccel írt név: SZABÓ ISVÁN, a T hiányzik. A folyosóra nyíló ajtóban idős házaspár szorong, közöttük lányuk, akinek neve nem virít a mellén, én viszont ismerem: Ujj Évi, egykor az iskolai csapatban kosarazott, és még Holl Miskánál is magasabb volt egy fejjel. Nem tudni, a teremben szétszórt bolhairtótól vagy az izgalomtól égőn viszket a bőre. Az imént állt el a csuklása.

Az Ujj család tagjai hetek óta tervezgetik az utat, bár egymás között már csak babonáságból sem emlegették. Most, a szédítő lehetőségek előtt kapitulálva, igyekeznek semmire sem gondolni. Az ilyesmiben nagy a gyakorlatuk. Nem gondolnak semmire, miközben kisagyuk az ígéret kékjétől bizsereg. Talán még a túlvilágról is visszajárhatnak, csak legyen végre a kezükben!

Se a benti 50-es izzó, se a folyosói neon nem tud egymáson győzedelmeskedni. Végül összefognak, ám a közeledő sötétséggel szemben így is alulmaradnak. Ujj Évi vak-sin szeméhez emelve egy újságot, fojtott hangon olvasni kezd, de nem tudja befejezni a mondatot, a terem túloldalán kinyílik az ablakos ajtó, kivágódik az eddig behúzott vasrács.

Nevek röpködnek a levegőben, és mindenünnen érces vagy rekedt igenek felelnek. Évi a huszadik név után ismét csuklani kezd. Akkorát hukkan, hogy a katona is felébred, de ki törődik most ilyesmivel. Sorban felhangzik a három név, mire az egész családot előnti a nyugalom. Kint az utcán már nem is emlékeznek a levegőtlen teremre, bár még két sarok után is bűzlenek a bolhairtótól. A harmadik saroknál Évi szóba hozza az újsághírt, és amikor befordulnak a házuk elé, anyja kimondja a verdiktet: egy nappal elhalasztják az utazást. Húsvétról maradt sütemény, főznek mellé jó tyúkhúslevest. Igen, már húsvét is elmúlt, de még felfér a télikapát. Egy darabig téblábolnak a kapu előtt, valahogy nincs kedvük hazamenni. Mindenféle butaság eszükbe jut. Szemetesek az utcák, ócska áporodottság csap ki a pinceablakokon, viszont szépek a város fölött elúszó felhők. Bárhol megállnák a helyüket. Nem beszélve a felhők között megnyíló csillagterről. Ami zavaró, hogy az éjszakák még mindig hosszabbak annál, mint amennyit gyönyörködéssel a fagyos ég alatt lehetne tölteni.

2

Évi jobb húslevest főz, mint az anyja, legalábbis apja szerint. A szomszédból kölcsönkéri az ételhordó termoszt, mert az övék rémesen kopott. Hosszas keresgélés után végül a negyedik lépcsőházban rátalálnak a keresett névre. A kicsi előszobában két bú-

csúzkodó asszonyság cihelődik, ők addig az ajtó előtt várokoznak. Az apa, akit egymás között apjoknak szólítanak, egyre idegesebb. Az efféle helyeken a férfiak mellékszereplők. Ő különben is viszolyog minden ágyban fekvőtől, saját testét sem szereti pizsamában vagy pláne pucéron látni, de mindegy, ez más lapra tartozik. Egyetlen reménye, hogy megkínálják feketével és konyakkal. Meg se mukkan. Nem úgy az asszony! Megegyeztek, nem fogják szóba hozni a dolgot, persze, mérget vett volna rá, juszt is megkérdezi. Naná, ez birizgálta egész nap az orrát! Mint kéjes tüsszentés kitör belőle, miközben hangja édeskésen halk: mondd, Mariskám, a vejed boldog?

Mariska sógorasszony utálkozva elfintorodik, majd kitereli őket a konyhába, ahol amúgy kabátosan ülnek az asztal köré. Apjuk csak akkor gombolkozik ki, amikor a kotyogó alatt meggyullad a gáz. A műbőr székpárna kellemetlen hangon szelel minden mozdulatára. A sógorasszony a kályhának dőlve várja a kávé, miközben a kórházi viszonyokat szapulja. Úgy mesél, mint a vízfolyás. Apjuk arcán pirosuló foltok: allergiás a szilentre, ennek ellenére tegnap is, ma is megborotválkozott. A konyakot várja, megiszik legalább három kupicával, az asszony tartani fogja a száját. Különben is saját édeslányán mereng. Arról ábrándozik, hogy vele is megeshetne valami hasonló, és bár sok kellemetlenséggel jár, utóbb ki emlékszik a dologra!

Valamit kikiált a kismama, a sógorasszony kapkodva elcsavarja a gázcsapot, és besiet. Tanácstalanul üldögélnek néhány percig. Apjuk már nem bírja, felpattan. Tenyerével durván dörzsölni kezdi az arcát. Vádlón néz feleségére. Hogy a fészkes fenébe nem látta!? Az a gyerek még csak nem is szuszog! Gyerekszagot sem lehetett érezni, pedig ő arra kifejezetten kényes. Annak idején felfordult tőle a gyomra, a konyakra is akkor szokott rá. A sógorasszonyról köztudott, hogy nem normális, nem lehet normális sem a lánya, sem az unokája. Fújtatva toporog a szűk konyhában, az asszonyok jobbnak látják, ha engednek. Kutyafuttában a folyosóról köszönnek el, pénzt sem dugnak a pólyába, a termoszt is ott felejtik, pedig szomszédjuk a lelkükre kötötte, hogy feltétlenül hozzák vissza, ő is abban szeretne levest vinni a gyerekágyasnak.

3

A kiseded, akinek születéséhez az újságban is gratuláltak, igazán normális csecsemő volt. Fogantatása körül sem akadt semmi hátborzongató: szokványos, alig háromperces aktus gyümölcse. Cili, aki a Vízafogó utcai gimnázium szertárában takarított, miután feltekerte, majd a szekrénybe állította a nap folyamán előszedett térképeket, megtette a halakat. Már rég hazament volna, de Zakariás, az iskolaportás reggel rákacsintott, hogy aztán ha elcsendesedik a járás, felmegy hozzá, várja meg. Jó sok szárított vízibolhát szórt az akváriumba, és előredőlve figyelte, mit rendeznek a halak. A guppik legeltek, mint a birkák, a neonok rá-rácsaptak egy-egy nagyobb darabra, majd fejre állva nyeldesték, a xifók előbb elkergették társaikat, azután úsztak az etetőgyűrű alá, a zebrák meg csak bénáztak ijedten. Cili rátapasztotta homlokát az üvegfalra. Ekkor toppant be Kovács Öcsi, a gimnázium helyettes karbantartója, aki abban a délutáni órában leendő apósának, az iskola igazgatójának elrepedt flekkensütőjét akarta meghegeszteni. Már délelőtt is beindította egyszer az apparátot, akkor viszont a háta mögül hasznos tanácsokat tüvöltöző főnöke tekintetétől egyszerűen nem tudott vas a vassal összeforralni. Lentről, az iskolaudvarról észrevette a fényt a szertáráblakban. Cilit gyerekkora óta ismerte, ugyanabban az utcában laktak. A lány illata a régi dagonyá-

zásokat juttatta eszébe, a békákkal teli holtágban, alig tízpercnyire az utca végétől. Ám a szertárba nem miatta ment föl, a halak érdekelték. Beállt Cili mögé, mert egy nyitott szekrényajtótól nem fért mellé. Aztán a következő percben, talán a guppik násztáncától megmágneseződve, Cili hátára tapadt. Semmi nem járt a fejében. Mintha a szabályozás előtt az iskola helyén elterpeszkedő mocsaras folyóágból rángatna ki egy félmázsás vizát kopolyuínál fogva, úgy markolta Cili csontos medencéjét. Vágni kezdte a tenyerét, inkább átvándorolt a mellére. Cili eddig az akvárium falát csókolgatta, most kiáltozni kezdett. Szeretleek, szeretleek! Zavarta Öcsit, de nem nagyon. Az igazsághoz tartozik, hogy aznap kora délután volt egy másik, ennél sokkal kevésbé sikerült aktusa, és szabadulva annak nyomasztó emlékeitől, ő is örömmel kiáltozott volna. De mire kitérte a száját, Cili az élvezettől elnémult, és már csak rángatózott, vissza-visszatérő hullámokban, mint egy rezgő hangra állított mobiltelefon. A szertár impozáns faliorája, amelyet Perpéternek becézett a diákság, hatot ütött, bár ez egészen mellékes.

4

Kovács Öcsi először a nővérét akarta feleségül venni. Úgy tervezte, egyetlen gyerekük lesz, éppolyan, mint ő ötévesen. Már iskolába járt, amikor a nővéréről áttért az unokahúgára. Unokahúga is hajlandóságot mutatott, és egyszer megmutatta neki, hogyan végzi kisdolgát az orgonabokrok között. Bonyolultabb jelenség volt, mint amire számítani lehetett, hiszen valami a testben már a sugár megindulása előtt bozogni kezdett, nem kis fejtörést okozva Öcsinek. De a nőügyeihez visszatérve: már szakálla is kiserkent, amikor először merészkedett idegen királyság földjére. Ami csupán szófurdulat, hiszen Boros Zsófi sem volt teljesen idegen. Együtt jártak zongoraórára Mária nénihez, egy kivetkőzött apácához. Az egész város tisztelte azt, aki Mária nénihez járattja a gyereket zongoraórára. Mária néni pálcával mutogatta a hangjegyeket. Amikor az ujjukra koppintott, megrezzent focilabdányi kontya. Azaz csak az Öcsi ujjain koppant a pálcá, mert Zsófikával mindenki úgy beszélt, mintha féltett nipp volna, *handmade*. Ez a mézesház Zsófikázás Öcsire is átragadt. Az érettségi bulin is csak a puszilózásig jutottak, aztán hat évig jártak együtt, míg végül megülték az eljegyzésüket. Mind Borosék, mind Kovácsék a kárpótlások főszereplői voltak, és bizonyára a család hajdani főispános dicsőségének tudható be, hogy Borost, aki az elmúlt rendszerben szürke történetíró volt, kinevezték a gimnázium igazgatójává, a tanári kar tetemes részének ellenkezésével. Zsófi nem került be a fővárosi egyetemre, csupán a kihelyezett fiókszakot tudta elvégezni, Öcsi még az annál is linkebb politechnikumot, ahol egyedül a tandíj beszedésére fordítottak gondot. Az eljegyzésen Boros papa kockás fedelű füzetéből felolvasta a következő mondást: „A házasságban titok rejlik, égi vagy földi, mindegy, legyetek rá kíváncsiak.” Az eljegyzés után Zsófi kijelentette, ezentúl Öcsi náluk fog aludni. Boros papa minden teketória nélkül beleegyezett, sőt könnyezve kijelentette, először egy fiúnokát szeretne, azután egy lányt, majd ismét egy fiút, és végül megint egy lányt. A Kovács szülők nem mentek el az eljegyzésre, mert Öcsi elfelejtett szólni nekik. Meglehet, lappangott valami régi ellenérzés bennük, még a főispános időkből, nem fontos.

Körülményesen és sikertelenül szeretkeztek. Zsófi soha nem volt elégedett, pedig Öcsi mindent a kívánsága szerint igyekezett csinálni. Zsófi azt olvasta, hogy amennyiben jobb oldalán fekvé fogadja a magot magába, fiúgyermek fog születni.

Kovács Emma tehát hónapokon keresztül fiú volt. Nem is Emmának hívták, hanem Ernőnek. Tamásnak. Márknak. Miklósnak. Péternek. Dávidnak. Krisztiánandrásztánnak. Rajmundnak. Boros papa szép magyar nevet szeretett volna, Boros mama katolikusat. Öcsinek mindegy lett volna. Lelkesen bólogatott. Mivel Zsófi óráról órára váltogatta elképzeléseit, amit Öcsi támogatott, rég lejárt, vagyis kitartó igenlése legyűrendő ellenkezéssé fordult. Nem értem, hogy lehet valakinek ennyire ócska ízlése, szapult a égő homlokkal Zsófi.

Kovács Emma végtelen sugarú gömb volt, amely egyre tágult. Zsófi a névnapjára egy négyhetes pincsikölyköt kapott a barátnőjétől, rózsaszínű selyemmel bélelt kosárkában. Akkor volt az egész, hogy elfért a tenyerén. A háncson keresztül is megérezte a kutya szívverését. Megbabonázta ez az érintés, nem véletlen, hogy néhány napig Kovács Emma kutyakölyökhöz hasonlított. Június első felében már filmszínészre, arra, aki a pókembert játszotta. A templomi búcsút követő napokban olyan volt, mint a kised Mária karján a Szent Antal oltára mögötti freskón. Egyetlen óráig hétpróbás, ám szimpatikus bankárként integetett a távolból. A Szent István-napi ünnepek során a teljes magyar történelmi arcképcsarnok, a romantikus iskola festményeinek komor tónusában megörökítve, felkerült a gömb falára. A következő héten világnagyságok is csatlakoztak hozzájuk, többek között Einstein, akinek Zsófi csupán az arcképét ismerte, és úgy tudta róla, hogy kiöregedett rocksztár.

5

Kovács Öcsi a flekkensütő nélkül tartott hazafelé. Kissé oldalazva lépegetett kerékpárja mellett, mert nyilallt az ágyéka. Zsófi-val mostanában már ebéd után is lepihentek, bár ami azt illeti, pihenésről szó sem lehetett. Zsófi elhelyezkedett a jobb oldalán, következőképp neki a baljára kellett feküdnie, ami pedig nem volt javallott, mivel kilencedikes korában szívizomgyulladásra esett át. Tornából is felmentették arra az évre. Jobb lábát negyvenöt fokos szögben felemelte, és nagyokat rúgott a levegőbe. Egykélhás, egykélhás, mondogatta magában Nyéki, a goromba tornatanár hangján. Úgy tett, mintha ő is dolgozna, egykélhás, egykélhá... Arra ébredt, hogy Zsófi eltaszítja maga mellől. Már megint rám csináltál, dorgálta, és újabbat taszított rajta, hogy kényelmesen a hátára fordulhasson, és egyéb híján a gravitációra bízva a magocska révbe jutását. De azért ujjacskájjával is besegített, sőt egy régi varázsigt kezdett dúdolgatni. Kicsi magocska, hatolj belém, kicsi magocska, hatolj belém, hallgatta Kovács Öcsi, majd újból elszenderedett.

Asítózva ballagott a Vihar utcán, az erős szeptemberi napsütéstől hunyorogva. Annak ellenére, hogy semmi sem árulkodott arról, hogy az utca lakóit kitelepítették volna, és helyükre mások költöztek: az ablakokból idegen szempárok lesték. Nem, mégsem idegenek, a szertár polcairól és üvegajtájú szekrényeiből számtalanszor ráköszöntek már. A Teri néni ablakából példának okáért a vadmacska bámult ki, Mancsi óvónéniéből a fülesbagoly, Semsey Ferikééktől a strucc, a hiúz meg Gózneréktől. A Kölcsey sarkán a város egyetlen jelzőlámpája, amely gyerekkora óta ugyanolyan lassan váltott pirosról zöldre, Gonzóra, a félszeművé lett orangutánra emlékeztette. Pallay piszkálta ki a másik szemét, és egy ferencjóska ezüstpengőért árulta. Az utca kétharmadánál, a suszterájjal szemben Krisztus-kereszt állt még abból az időből, amikor ott húzódtott a város határa. Krisztus zöld szeme mintha közölni akart volna valamit. Öcsinek

mindenesetre azt jelezte, hogy csupán négy ház, és hamarosan hazaér. A kőkereszt tetjén madár gubbasztott. Szemhéját leeresztette, mint valami rezignált, önhitt író: ha a világ új szenzációért lelkesedik, ő csak legyint, rég megírta már! Én viszont öntelt-ség nélkül mondhatom: a madár nevét is tudom. Mindenki Jókainak hívta. Az igazsághoz tartozik, hogy a városban nem sok madár élt, amióta Nyéki Kálmán, a Sportiskola későbbi igazgatója, egy főtitkári látogatás alkalmával, valamikor a hetvenes évek elején, idegen ötlet nyomán vörösre festette őket, anilinnal. Akkoriban a vörös volt a hűség színe. A madarak viszont elmenekültek, a maradék viselkedésében pedig zavarral vegyes agresszivitás mutatkozott. Zakariás a megmondhatója, hányszor kellett üveget hívnia, mert volt egy ablaka a gimnáziumnak, a Vízafogó utca felőli oldalon, az első emeleten, a csatorna mellett, azt havonta bekamikazézták.

Kovács Öcsi a gimnáziumból behunyt szemmel is hazatalált volna. Mintha nedves, ezüstlő masszából font vékony fonál csévélné haza. Pedig igazán nem csekély mennyiségű veszély leselkedett rá. Bár V.-ben ritkán történtek balesetek, amennyiben a várost akár csak közepesre nagyítanánk, a számuk ijesztően megnőne. Uszkaiek házának csepei közül legalább három készült azonnal lezuhanni, nem beszélve az öreg Surányi néni viskójáról: egyik fala leheletnyi földrengéstől kidőlt volna. Azon a délutánon is legalább hárman vezették részegen autójukat, egyikük végül a folyómederben kötött ki, a Várdomb utcai mellvédet áttörve. Öcsit is elgázolhatta volna. Ugyanakkor az emberi test belső katasztrófáiról sem szabad megfeledkezni. Előfordulhatott volna, végül is egy fárasztó nap után volt, hogy agyában elpattan egy erecske, vagy leáll a szíve. Mi több, nem mondható nullának a valószínűsége, hogy meteor zuhan a fejére. Végül nem iktathatók ki az utcai megmozdulások, spontán tüntetések: a kiszámíthatatlan tömeg akár ártatlan embereket is agyonverhet. Ha nem letről, hanem egészen fentről, teszem azt, föld körüli úrállomásról követném Öcsi útját, be tudnék számolni egy akadályokkal, elágazásokkal, kelepccékkel teletűzdelt labirintusról, amelyben a célpont elérése sokkal valószínűtlenebb, mint amennyire magától értetődő a v.-i lépték szerint.

Mivel még sütött a nap, biciklijét betolta a fűskamrába, majd anélkül, hogy köszönt volna szüleinek, akik már beültek a tévé elé, felmászott a meggyfára, a maga eszkábálta kényelmes fészekbe. A verebek hangoskodni kezdtek az eresz alatt. Leakasztotta a csúzlíját, kavicsot kotort elő egy konzervdobozból, és a csatornába lőtt. A bádog nagyot koppant, aztán csend lett.

Fönt az ég kivilágosodott, mint óriási vetítővászon. A fény zuhogott fölfelé, sötétségben hagyva a kertek alját. Vakító villanások kergetőztek dühösen és nevetve. Nem találtak egyetlen felhőt, amin megtelepedhettek volna, így a fölfelé szálldosó porszemeket izzították csókjaikkal. Öcsi is vágyakozott: föl, az ég tetejébe. Húsz éve dagasztotta ábrándjait, és minden leugráskor elöntötte a remény, hogy lebegni kezd, egyszerűen lassan és ünnepélyesen zuhanni az ég mélye felé. Mivel folyton találmányokon törte az agyát, úgy képzelte, hogy elektrosztatikusan kellene feltöltődni. Lehunyta szemét, mutatójúját a feje fölött kibökte a meggyfa szabályos gömbjéből, és mélyeket lélegezve elképzelte, ahogy egy hatalmas ebonitrúd megérinti, mire ő papírdarabkaként szállni kezd az ég felé.

Káposztás kocka illata kavargott az udvaron, Öcsi gyomra hangosan megkordult, pillái kipattantak. Szemtükrén felragyogtak a csapongó porszemek helyébe lépő csilagtünetemények. Aki élt alföldi kisvárosban, tudja, milyen sok felfér belőlük a messzire lenyúló égre. A Göncölszekeret Öcsi Libának hívta, a Fiastyúkot Szemölcsnek. Ami a térképeken Kis Medve, azt Vízipóknak, ami Kassziopeia, azt Kisnyolcasnak mondta.

A Lant mindegyik csillagát külön végiglátogatta teleszkóposan kihúzható távcsövével. Tavaszvíz, Vadvirág, Könny, Giliszta, Vakondfűl, Stüszivadász, így szólította őket. Ha jókedve volt, megállás nélkül adta a neveket, és másnap mindegyikre emlékezett.

Elkapott egy vízszintes ágat, majd ellódult, és nagy ívben előrelendült. Egyetlen percig, a sötétség felett lebegve úgy érezte, hogy megbomlott a föld ereje, és kivételesen elengedi őt. De sok volt neki aznapra annyi képzelgés, karja is elgyengült, lehuppant a földre.

És ahogy lehuppant, abban a pillanatban Kovács Emma végtelen sugarú gömbje negatív robbanásként kétmillimikronnyira zsugorodott.

6

A gömb összeomlásának pillanatát újabb, ezúttal pozitív irányú robbanás követte. Ennek az új, táguló gömbnek a neve nem volt más, mint éhség. A két millimikron nagyságú Kovács Emmára rátelepedett az evés örülete, és mindent bekebelezett, amit csak ért. Mámorosan tapasztalta, hogy ebben a fergeteges zabálásban milyen könnyű társakra találni, és milyen könnyű egyezsége jutni velük. Szédületes iramban fonódtak-kötődtek össze az új vezetékek, épültek az új csatornák, vájattak ki szájak és gyomrok. Nagyfokú egyetértés, olykor nemes szolidaritás hívta egybe a munkálkodókat, mint ha egyazon dallam zengne bennük. A tervet senki sem ismerte, mégis a tervszerűség diadalaként növekedtek a karok, hogy megragadhassák a táplálékot, burjánzottak elő a lábak, hogy eljuthassanak a friss mezőkre, pezsegték az agyak, hogy kimódolják a legcsiklandóbb ízeket, amelyek a lanyhuló gyomorba új nedveket fecskendeznek. Kovács Emma a végtelen sugarút akarta visszaszerezni, centivel sem kisebbet.

Mire Öcsi megette a második tányér káposztás kockát is, Kovács Emma, túlszárnyalva a várakozásokat, akkorára dagadt, mint egy hangyatojás, alakra pedig azokhoz a turcsányokhoz hasonlított, amelyeket Öcsi, orrából kipiszkálva, tucatszám fricskázott a levegőbe kényelmes fészkeből. Mire Öcsi megitta mentateáját, fogat mosott, és lefeküdt, a hangyatojás átgurult új hazájába, és épp annak idegen éghajlatával ismerkedett; összecsinálta magát az izgalomtól, amikor egy idegen, akibe beleharapott, nem-hogy visszautasította volna közeledését, de óvó mozdulattal ernyőt bontott a feje föl.

7

Kovács Öcsi egykori barátai szégyelltek visszatérni a parittyázás, a pitykézés, a lepkefogás, a fára mászás világába. Mit szólnának a gyerekeik, ha a tízpontos pitykét két méterre sem tudnák pattintani? Ha a bige helyett akkora luftot ütnének, mint egy ház? Öcsinek nem akadtak új barátai sem, így aztán senkinek nem tűnt fel, hogy folyton otthon kuksol. Mi több, Zsófi sem hiányolta. Észre sem vette, hogy hetek óta nem járt náluk.

A meleg, mézszínű őszi délutánokat fészkeben töltötte, és távcsövével tanulmányozta az új verébgeneráció életét. Ugyanaz lett megint, aki volt, mielőtt Zsófi kiszemelte magát.

Október utolsó napjaiban lehűlt az idő. Megsárgultak a levelek, és egyetlen éjszaka alatt lehullottak. November dérrrel és zúzmarával érkezett. Végképp elmaradt a rég-

óta várt bőséges őszi esőzés, a föld kopogásra fagyott. A Kovács család világitásra készült. Ilyenkor Öcsi nővére is hazajött az ország másik végéből, ahol egy bányavállalatnál volt geológus, férjével együtt. Az elmúlt évben a duplájára hízott, mert irodai munkát kapott, nem járt terepre.

Kovács Öcsi szerette elnézegetni a gyertyalángokat, gyufaskatulyákban összegyűjtötte a lecsurgó viasz furcsa alakzatait. Elidőzött a házilag barkácsolt lámpásoknál, amelyek a szélről óvták a fázós lángocskákat.

Családja komor hangulatban készült a délutáni kivonulásra, amiből azonban ő semmit nem vett észre. Apja ugyan vészterhesen odaszólt neki, de már csak induláskor, miközben betuszkolódtak Škodájukba, nem is érdemli meg, hogy magukkal vigyék. Megkérdezte tőle, miért mondja ezt, mire apja azt felelte, tudja ő azt nagyon jól.

Szóltanul álltak a sír körül. Kisvártatva sógora átment saját rokonainak a sírjához, és ők magukra maradtak. Akkor anyja elkezdte. Szikrát szórva sziszegte: mi van Cilivel? Öcsi nem értette a kérdést, miközben persze rögtön leesett neki a tantusz. Mi lenne?, kérdezett gépiesen vissza. Anyja arca némán tombolni kezdett. Jól ismerte ezt a fázist, illetve a rémes elkövetkezőt, nem csoda, ha segélykérőn tekintett nővéreire, majd apjára. Apjára mindig számíthatott: megőrizte semlegességét, és előbb vagy utóbb pártjára kelt. Most azonban számon kérően ráncolta homlokát, aztán, mint aki nem győzi kívánni, hogy a megkezdett jelenet csúcspontjára hágjon, gőzként kicsapott: te semmirekellő! Öcsi anyja dühös lett, amiért megelőzték, lihegve előresietett, és szinte összefüggés nélkül szórta jelzőit arra a mocskos, repedt sarkú, hibbant kis kurvára.

Ribanc, szúrta közbe a nővér. Öcsi most hallotta először ezt a szót, nővére arcáról azonban leolvashatta jelentését. De azért értetlenkedve felhúzta szemöldökét, mert sokszor tapasztalta, hogy nővére olykor a beígért taslikról is megfélemedezik, ha valamit nagy garral elmagyarázhat neki. Ribanc, ostoba szajha, cipzáron jár a bugyija, vette vissza anyjuk a szót.

Kovács Öcsi behúzott nyakkal állt a sírok közé szorítva. Egyre kisebb lett. Letaglózta a hír, amit ő is sejtett már legalább két hete. Cili állandóan kerülgette, a műhelyben is többször lent járt, és ha elmenekült előle, márpedig mindig megtette, utána küldött egy jellegzetes mozdulatot, mintha képzeletbeli pocakot simogatna. Persze ha nem is az igazival, a vakeszével legalább mindenre rájött. Miért kellett neki aznap délután bemenni a suliba? Ha nincs az a flekkensütő, vagy ha Zsófi békén hagyja, vagy ha nem ég a villany, vagy nem pillant fel, vagy ha Zakariás beriglizi a kaput... Két hét önáltatás nehéz homokja zúdult a nyakába. Azt remélte, semmi sem történt, a langyos nyári esték örökké tartanak.

A sírok közül kilátott a kavicsos útra, ahol feketébe öltözött öregasszony, egyik lábáról a másikra döntve testét, lassan csikorgott feléjük. Fázósan megrázkódott, mert meztelennek érezte magát. Cili hasa olyan, mint egy röntgengép... Ott áll a vizslató szemek előtt, és hiába is igyekszik ágyékát eltakarni, szél lapogatja fenekét, foltos pizsama csüng a kezében, görcsösen gyűrögeti, orrában a nyugtalanító illata, amit vélhetőleg nem csupán szülei, hanem már a szomszédok is éreznek. Elöntötte a verejték. A nekilődülő fagyos szélről megborzongott. Remélte, estére belázasodik, és ágyban maradhat. De az sem lesz jó, mert anyja mellette marad, ápolja, és vesébe látó szemmel fürkészi. Nincs előtte titok. Mindentről tud, mégis tovább ostorozza, mondjon el mindent. Oda a világitás szokott hangulata. Hiába álmodott a gyertyákkal... Kísértesen füttyörészett a szél a csövekből hegesztett keresztek sípjain. Bárcsak beszakadna alatta a föld! Talán az is megoldaná a helyzetet, ha elmozdulna egyetlen apró göröngy.

Csakhogyminden betonból van, tollseprűvel gondosan letakarítva. A sírfedél fogantyúi annyira rozsdásak, hogy vasmarokkal sem lehetne megmoccantani őket. Érdekes, jutott váratlanul eszébe, hogy ők soha nem szokták a halottakat emlegetni. Legfeljebb a sír állapotáig jutnak, a temető gondnokának munkájáig, a koszorúk minőségéig; a sír lakóiról egyetlen szó sem esik.

Anyja elhallgatott, aztán kérdezett valamit, amire nem tudott ugyan válaszolni, de legalább ő is megszólalhatott.

Hányadikban van?

Honnan szedsz ilyesmit?

Ugyan, fiam, a verebek is ezt csiripolják.

Anyjának szavajárása volt, és amikor kimondta, különösen ezzel a csiripoljással, tudható volt, hogy már nem a dühe uralja. Nem lehet sokban, felelt a fia helyett. Hangjából is elszállt a düh, töprengő lett, mint akinek másvalamin jár az esze. A jelenen túli, kedvező állapot, beindulnak a kerekek, és örölni kezdik a megoldás csirizéhez a lisztet.

Kialakult a szokott családi kupaktanács, mindenki letejt valamit az asztalra, előjött a közös gond jegyében fogant ötlet, amivel így vagy úgy közeledni lehetett a megoldáshoz. Homályos és bonyolult kérdéseket is sikerült megoldaniuk, mert amennyiben nem találtak is azonnal kézzelfogható eredményre, kimozdultak a letargiából, és mozgásban lévén, új szemszögből nézhetek a dolgokra. Amikor nagyanyja rákos lett, és mindannyian tudták, hogy nincs segítség, akkor is sikerült a holtpontra túllendülni, nagyanyját is meggyőzték, hogy az operáció mellett döntsön, ami értelmetlen volt amúgy. De aztán a temetés olajozottan sikerült, a toron még Öcsi is megivott egy pohár konyakot. Mire sógora visszatért, vége lett a vicsorgásnak; határozottan jó hangulatban zötyögtek hazafelé.

8

Cili délután hatra érkezett, annyit mondott neki Öcsi a telefonba. Öcsi anyját máskor is látta már, büszke asszony, amikor a krumplit válogatta a piacon, akkor is egyenes derékkal hajlongott. Nem sokat teketóriázott a bemutatkozással, rögtön odanyúlt a hasához.

Cili azzal a csalánsamponnal mosott haját, amit még karácsonyra kapott Zakariástól. Egyébként szappannal szokott. Puffos ujjú, bolyhos szvetterét vette fel. Alulra a csipkés fekete bugyit, minden eshetőségre számítva. És igaza volt. A szemét is kifestette fekete ceruzával.

Öcsi anyja felrángatta a szvetter alatti fehér blúzt, úgy dugta be meleg tenyerét a szoknya és a bugyi korca alá. Puha, mondta lányának, aki még maradt néhány napot, mert a bányavállalatnál valami szerencsétlenség miatt leállt a munka, csak a férjének kellett visszamennie. Nézd meg te is!

Nem, nem puha, így Öcsi nővére, miközben már az ő keze is bent járt a szvetter alatt. Itt egészen kemény.

Cili is meglapogatta saját hasát, és bólogatott.

Végül Öcsi anyja rátalált a pontra, megtorpant a tenyere, az arca elkomorult. Kemény, bölintott sötéten. Cili erre kigombolta szvetterét, lejjebb tolt bugyiját, hogy jobban a hasához férhessenek. Jelen volt Öcsi apja is, aki a kényszerűen félbeszakított műegyetemi tanulmányai után a Vasudvar porcelánrészlegén lett eladó, és egyrészt jó szem volt az áruhoz, másrészt a vásárlók nyelvét is kiválóan értette, azaz tudott az emberekkel bánni. A legmakacsabbakat is meggyőzte, hogy a repedt kancsó előnyös vásár,

és különben is, az a kis repedés csupán karcolás, hamarosan le fog kopni a használat-tól. Neki meg se kellett tapogatnia a hasat, látta rajta, mennyire kemény.

Valóban, Cili hasában Kovács Emma már egy borsószemnél is nagyobb volt. Legin-kább három összefőtt tarhonyához hasonlított, egy nagyobb, két kisebb. Mintha meg-érezte volna az érdeklődő tekinteteket, kidüllesztette mellét. Mámorító, napról napra mámorítóbb volt számára az élet. Az ősi, végtelen sugarú gömb nem robbant szét egé-szen, emléke ott rezgett az éterben, vagyis az éter minden részecskéje rezgésszámában őrizte a nyomokat.

Sok-sok óra követi azt a délutáni hatot Perpéter számlapján, valószínűleg több tíz-ezer, amikor Kovács Emma saját fülével meghallja ezeket a rezgéseket. Egy férfi suttog neki valamit, és abban a suttogásban, no meg a lehelet ánizsillatában, amelytől egyébként már többször lehullott róla a ruha, megbizonyosodik a végtelen sugarú gömb lé-tezéséről. Micsoda délután az! Eszeveszett boldogság bíborlik egén, annyi, hogy össze kellene kürtölni az embereket, jöjjenek vödörrel, pokrócokkal, vigyenek, jut nekik is. Reggel még nem volt szerelmes, délben sem, délután már igen. Nem is érti. Napo-kig tündöklük a fény, se éjjele, se nappala. Éjszaka teleír négy füzetet. Másnap reggel alig tudja kiolvasni a szavakat. Nem boldogul a történettel, amely pedig másóságosabb, iszonytatóbb, tündökletesebb, tömörebb és titokzatosabb a többinél. Á, megírja más!

A három összefőtt tarhonya az izgalomtól ismét összecsinálta magát. És ettől egy pil-lanatra elernyed, ám sietve peckesedett. Cili hasán megrebbent a bőr. Ott, bökött rá Öcsi anyja, de úgy, hogy ujjja nem torpant meg a bőrnél, hanem messziről szerzett len-dülettel becsapódott.

Meg kell ereszkedjen, amíg kemény, addig tapad!

Az apa ötlete volt a konyhaasztal, ő segített Cilinek a hokedliről fellépni, majd a konyhakőről feltápáskodni. És ő tapogatott elsőnek. Inkább emelgessen, mondta Öcsi anyja.

Kovács Öcsinek nem jutott semmi használható az eszébe. Szégyenkezett, amiért épp ő ennyire tehetetlen, holott neki kellene elől járnia. Bezzeg a nővére! Igen tájéko-zott ezen a téren, most derült ki, mennyire jártas. A sezlont is ő javasolta, mert-hogy csak alá kell nyúlni, kényelmes a fogása, és ha ráül valaki, máris nehezebb, sőt az is számít, hová ül. Végre Öcsi is szolgálatba állíthatta magát. Kitalálta, hogy ugrálni fog az ágyon, lökésszerű rezonanciát idéz elő, attól a hidak is leszakadnak. Ám apja lebeszélte, féltve a rugókat. A lényeg az erőlködés, pattogott a nővér, izzadni kell.

Cili nagyokat nyögött, lássák rajta az erőlködést. Arcát elöntötte a vörösség, később valami lassú nedv folyni kezdett a combján, megrémült. Csupán a hátáról lecsurgó iz-zadság; semmi eredmény. Öcsi anyja jött megint az új ötlettel, hogy valami direkt rá-hatás kellene, pontosabb, ami ott hatna, ahol arra szükség van. Ő már tudta persze, mit akar, de szerette volna, ha nem neki kell elkezdenie. Lánya kitalálta a gondolatát, és miután rászólt Cilire, hogy markolja össze és tartsa föl a gönceit, jobb öklével, amely-ből kiállt középső ujjának bütyke, villámgyors mozdulattal odadöfött.

Nem vették el türelmüket az egész este folyamán, és ha olykor egymásba gaba-lyodtak, annak csupán az volt az oka, hogy mindannyian egy akaratban álltak, a bizo-nyítási szándék közös volt, és jelezni akarták a többieknek, hogy minden tőlük telhe-tőt megtesznek a siker érdekében. És ebbe az örvénybe Cili is beleszippantódott, már ő is kétségesen püfölte a hasát. Mulatságosan, mintha labdáról, folyton visszapattant az ökle. Ekkor Öcsi apja, megelégetve a sok pontatlanságot, egy kimért jobb csapot-tal, rövid ívben, de teljes erejéből odaszózott. Cili összegörnyedt, egy másodpercre el is veszítette az eszméletét, térdre hullott, de máris felkapta a fejét, hogy semmi baj, sőt

talán most... Igen, igen, megpuhult, és önkéntelenül kibuggyanó könnyein át nevetett rossz fogaival. Öcsi anyja mohón odakapott. Feszülten figyelték. Nem, nem lazult, hozta meg az ítéletet. Cili arcára ijedt árnyék hullott, de azért készségesen emelte föl rongyait, és fordította hasát ismét a vasudvaros eladó felé.

Kovács Öcsi egyre ingerültebben toporgott a konyhaasztal mellett. Bár igyekezett elhessenteni, maga előtt látta azt a jelenetet, amikor apja dühösen szétszedi a propelleres repülőt, amit ő a varrógépből szerelt össze, egy tizenegy éves kölyökhöz mérten mérnöki pontossággal, mesteri találékonysággal, ezt még apja is elismerte. Bántotta, hogy megint tönkretesznek valamit, amihez neki mégiscsak köze van. Dühös lett apjára, aki mindenben Jani akar lenni, közben meg alapvető szereléseket képtelen megoldani. A szeme sem jó már, célozni is rest. Erre aztán megelőzve apját, indulatosan odacsapott, mert látta, hogy legalább kétujjnyival lennebb kellene. Ő kétujjnyival lennebbre célzott, és telibe talált. Cili ezúttal valóban elájult. Ijedten mosták föl, leültették a sezlonra, Öcsi nővére konyakkal kínálta, később teával itatták. Abban egyeztek meg, hogy másnap folytatják. De addig is, Öcsi anyja mustármagteát és forró fürdőt javasolt. Van fürdőszobátok? A csapvíz nem elég meleg, forrósíts hozzá a kályhán. És holnap, sötétedés után gyere.

9

Kovács Emma a mámor állapotában mindig eljutott a filozofikus gondolatokig. Azon morfondírozott, hogy a világban egyenletesen eloszló gondoskodás minden kezéhez állót elhalmoz jóságával. Vagyis ha a gondoskodás számára egy létező megmutatkozik, akkor a létező már eleve „kézhez álló” lesz. A ráirányuló figyelemtől egészen megrészegetett. Aztán az első ütéstől megpillantotta a csillagokat. Nem értette, miként jelentek meg ismét: azelőtt a végtelen sugarú gömb falán ragyogtak. Nem meglepő, ha nyomban a remény is megérintette lepkeszárnyával, no, kislány, elérte azt, amit annyira akartál, visszaszerezted gömbödet. Ám kisvártatva a csillagok helyére fekete-ség költözött, és a három összefőtt tarhonya a fájdalom fagyos szennyében rángatózott. A vágyak sejtelmes suttogásával és az egyezés nemes ezüstszálaival összeszőtt sejtek szinte tékozló hányavetiséggel szaladtak volna szanaszét. Ami eddig kényes egyensúlyban összeállt, világgá ment volna. Jelenbe lépett a múlt, jövő burkolta az ősit. Kovács Emma a Krisztus-keresztben gubbasztó Jókaira hasonlított, akinek borzos hátán lábak nőttek, és ha elszállt, úgy látszott, a hátán repül, farkával előre. Megbomlott az anyag, és vele együtt az idő is. Isten se tudott volna kiigazodni ezen az összevisszaságon. Megmondhattam a madár nevét, ám arra semmi reményem, hogy belelássak Kovács Emma fejébe. Csak sejthetem, miket képzelt maga elé. Mindenesetre ott állt egy ló előtt, a Vihar utcai egykori suszterájjal átellenben, háttal a keresztnek. A ló az úton feküdt. Olykor felemelte fejét. Nem, először még állt. Mellette szekér, a szekér körül fahasábok. Borostás, kocsmaszagú férfi verte a lovat karnyi vastag rúddal. A jelenet szereplőit azt is jelzik, mennyire megállt az idő V-ben: akkor is fával fűtenek, és lovas szekerek közlekednek az utcákon. Egyetlen változás a képből a suszteráj helyén megnyílt internetcávézó. A fuvaros megállás nélkül püfölte a ló fejét. A ló szeme vérben úszott, de a szemgolyóit kiemelkedtek a vértöcséből, és tisztán néztek Kovács Emmára. Kire másra nézhettek volna? Ott állt Terike néni, de csak nevetett. Góznér Pityu bácsi is. Kodra Dezső is nevetett, miközben átköszönt neki, szia, Emike, ugye nem lógtál el a suliból! Mellette meg a felesége, Kodra Ica néni, aki ugyan most sem volt színjőzan, mégis barátságosan mosolygott; ha igazán felöntött a garatra, bement az osz-

tályba, és képes volt vézna karjával véresre pofozni Túróczit meg Kádas Julit. Nevetett a névrokon, Kovács Enikő, a Kovieni is. Az igazsághoz tartozik, hogy Kovács Emmának soha nem volt humora. Dermedten nézte, ahogy a kocsmaszagú lihegve csápolja a ló fejét; kosztól retkes, zubbonyserű kabátja suhogó, idegesítő hangot adott... Az isten faszára!, ezt ordította. Kovács Emma nem volt templomba járó, nem szokott imádkozni sem, de a szótól fagyos villám hasított belé. Befogta a fülét. Szemét nem akarta eltakarni, mert attól tartott, hogy a következő ütés őt éri. Tovább kellett volna mennie, de nem bírta ellépni. Nem sejtette, hogyan fog ez a nap befejeződni. Hazajut-e egyáltalán? Aztán megszokta a látványt, sőt bosszankodni kezdett: ha a ló képes a legdurvább ütlegeteket is elviselni, nem rüg, nem harap, nem szalad el, akkor ezzel az erővel miért nem fogad szót, miért nem teszi meg azt, amitől a kocsmaszagú dührohama lecsillapodna. S bár hamarosan hazaért, mert egy arra járó szomszéd kézen fogta, és hazakísérte, a történet egész este tartott, egész éjszaka, másnap is. A mai pillanatig tart. Továbbra is kérdés, hogy amennyiben nem bír visszarúgni vagy elrohanni, akkor miért nem hal meg? Szinte ez volt a legiszonytatóbb. Miért nem döglök meg? Ismerte a választ, tisztában volt vele, miközben halvány dunsztja sem volt.

A második ütés is váratlan volt, a harmadik szintén. A negyediket már várta. Mi a csoda!, hökkent meg, és összeszorította a fogát, azaz makacs eltökéltséggel megkapaszkodott. Nem tett semmi különöset, nem rendelkezett semmilyen taktikával. Talán nem is ő, hanem ami a végtelen sugarú gömb visszaszerzésének vágyából kialakult, igen, a düh, a csökönyös düh épült benne betonoszloppá: átkarolta. Egy felnőtt ember, ha két percig nem vesz levegőt, megsejti elszántságának komolyságát. Hogy mennyi két perc? Nyolc ingajárat Perpéternél vagy egy közepes hosszúságú mondat. Soha nem az ütés tette próbára, az szinte jólesett neki, hanem az azt követő visszahatás, amely a környező, rugalmas falaktól nyerve energiáit, felnagyította a hullámok erejét, a rezonancia tehát önpusztító diadallal törhetett a mélybe, mint felkorbácsolt szökőár, amely képes az óceán minden vizét a partra kicsapni.

10

Zsófi hetek elteltével, akkor gondolt először Öcsire, amikor fülébe jutott Cili állapota. Dührohamot kapott, toporzékolt, a rosszullegig jutva. És miközben a vécékagyló fölé hajolva öklendezett, mint szappanbuborék, kiszínesedett benne a gondolat: rosszulletének valódi oka nem lehet más, mint a vágyott terhesség. Érezte, a hasa is nagyobb a szokásosnál. A melle is. Sőt tejcsepp gyöngyözött a bimbóján. Ha jól utánaszámol, már több dátuma is elmaradt.

A patinás nevű nőgyógyász, Batori Gábor karján aranylánc csillogott. Zsófi miatt jött be a rendelőjébe karácsony másnapján. Reggel óta izgatottan várakozott. Zsidó fiú, toldotta a névhez Zsófi mamája lehalkított hangon, mint aki ruha alatt rejtegetett fekélyről számol be. Bár nem tiltották, hogy szóba álljon vele, anyja hangja és arckifejezése eltántorította. Pedig Gábor szívesen udvarolt volna neki, amúgy pedig ő is megbámulta az iskolai kosárlabdameccseken a palánk alatt kifeszülő karcsú fiútestet. Gábor valószínűleg Zsófi miatt lett nőgyógyász. Mi mindent össze nem fantáziál egy elutasított szerelmes?!

Nagyképű dumával leplezte zavarát. Az orvostudomány a női test tanulmányozásával érte el legnagyobb sikereit. Egyértelműen bizonyított tény, hogy az ember hormonális rendszerét a női szervezet szekréciós termékeim sikerült eddig a legjobban ta-

nulmányozni. Amikor Zsófi kibújt bugyijából, és belépett a paraván mögé, Gábor, kettesben maradva a kéken világító fehérneművel, nem bírta ellenállni a kísértésnek, hipofízisének egyetlen rándulásától fekete nyílként süvített ivarmirigyeibe a részegítő hormon, amitől felágaskodtak rövidre nyírt hajszálai is: remegve odahajolt, és ajkával megérintette a selyem szegélyét. Az illatától kis híján elájult, a remegés tónusára a csúcsra szökött. Állt egy darabig, a mennyezetet nézte, és a lámpatest egyik hiányzó csavarfejeére koncentrált figyelmét. Nagy sóhajjal lépett a paraván mögé, gépiesen bekenete Zsófi hasát valami fehér ketchuppal, és rányomta az ultrahangos szkanner fejét.

Hosszú percek teltek el. Gábor agyában a mély és nehéz illat egyre mélyebbről mos-ta ki a nehéz hordalékot. Korbácsoló, vad, vakmerő illat! Ledönti lábáról, de ő nem bánja, ha örökös rabszolgá lesz. Bárcsak lenne...

Akár már holnap szülhetnél. A tágulásod is megvan. Mindjárt kitapogatom a cervixindexet, de uhával is kivehető a méhnyak szivacsossága. Szinte eltűnt a méhszáj. A méhvezeték mirigyei tocsognak a várakozástól, a medencealj izmai megnyúltak. Csodálkozom, hogy nincs fájástevékenységed. Látom, a gát is megvastagodott. Nem holnap, most, mindjárt szülhetnél. Csakhogy. Nincs semmi. Álterhesség. Mintha nagyon akarnád. Vagy nagyon félnél tőle.

Nagyon akarom! Akarom!

Bátori Gábor még tett egy gyáva kört a paravánon kívül, elszédelgett íróasztaláig, matatott a kartotékok között, majd visszatért, ügyetlenül ráomolt Zsófi-ra, belefúrta az arcát, és szívta, szívta az illatát. Tudok segíteni, hörögte rekedten.

Zsófi két napig nem mert elaludni, mert ha elaludt, Gábor arcát látta a combja közül felbukkanni, mintha őt szülné meg. Megbánta, hogy elment hozzá, és szegényt érzett, vagy inkább gyerekkorának viszolygását. Megvetette magát. Kétóránként zuhan-yozott. Végül az évezred utolsó szilveszterének délutánján megkönnyebbülten fedez-te fel, hogy megjött a vérzése. Sírva bámulta a kádba csöpögő rózsaszínű cseppeket. Aztán hangosan azt mondta: Nincs kegyelem. Kovács Öcsit ki fogom rúgatni, ez egy-szer szent. És amíg élek, a fattyára is gondom lesz!

11

Kovács Emma észrevette, hogy új gömbje van. Bántó neonkék fényű. Nem tudta a fáj-dalmat összehasonlítani másik fájdalommal, mégis biztos volt benne, hogy neki a leg-nagyobb jutott.

Egy mindennél nagyobb ütés után belévigyint, hogy a megsemmisülés volna a meg-oldás. Ha szétesne minden, a fájdalom is megszűnne. Eltökélte, nem kapaszkodik, nem zsugorodik, nem keményedik, hagyja magát püfölni, mint az a ló. Ám a benne feldühödött, megátalkodott anyag nem engedte: folyton visszarúgott.

És még volt más is. A fájdalom fenyegető dermedtségén keresztül megérezte annak a kedves kéznek a melegségét, amely a lovat püfölő fuvaros mellől hazavezette; érez-te a tenyér meleg selymét. Aztán volt két egymáshoz simuló kitárt tenyér, amelybe va-laki beletemette az arcát, és hajlongva azt kiáltozta, hogy odaadja mindenét, még az életét is, cserébe az óvéért.

Aztán voltak távoli lények, akik valahányszor fenyegetően megbillent az állapota, és vészesen szakadtak a szálak, nyugtalanul felkapták fejüket. Arcuk megejtően ugyan-az az arc, az ő összetöppedt, torz, félkész arca. Gerlefiókák óriási feje, megelevenedett kis kalapácsok. És hogy milyen messziről hat az összefüggések dinamikája, jó példa a

japán erdőekben élő ezüstmakákók nyugtalansága. Mondják róluk, emberek voltak egykor, majd állatok lettek, mégis isteni éleslátás lakozik bennük. Amikor Kovács Emma bajba került, és önmaga megsemmisítésére tört, feltártak egy titkos erőforrást, ahonnan átpumpálták a szükséges energiát. Kovács Emmából visszarúgott az anyag, ellenmérgek termelődtek, hogy megfojtsák a befecskenedett kígyókat. Izmai úgy fonódtak az elmozdíthatatlanság oszlopára, ahogy inas majomkarok. Egy idő után már annyira élvezte erejét, hogy a kicsire is naggyal felelt, a szelíd érintésre is kéjjel vágott vissza.

12

Két hónap telt el. Aztán újabb kettő, amelyben delelőre jutottak a dolgok; a fájdalom gömbje sem növekedett. Egyetlen gondolat említésre méltó, pontosabban sejtelem. Kovács Emma méltán gyaníthatta, hogy neki is köze van e nyugalomhoz. Talán nem is macacsságával győzött, hanem valami mással. De hogy mivel? Ha tükörbe néz, nem látja, pedig arcára van írva. Ha utána nyúl, ellillan előle, ha pedig mégis elkapja, azonnal átalakul. Szomjat nem olt, éhséget nem csillapít, mégis szomjazzák, és éheznek rá.

És akkor, ami két hónapig elmaradt, egyetlen adagban szakadt rá. Váratlanul érte, iszonyatos volt. Iszonyatos a szemén meggyulladt fény. Irdatlan erő ragadta meg, és elementáris erővel, mint valami rongyos papírcsíkot, úgy szakította le macacssága oszlopáról, és lódította előre, hogy az orrán csúszott. Iszonyatos volt, mégis olyan megkönnyebbülést érzett, mint még soha. Talán ettől kezdve lett otthonos számára a szó: *elementáris*. Vannak szavak, amelyek nincsenek egészen betagozódva. Van ugyan jelentésük, ám fontosabb a zenéjük. Sokféle beszélt nyelvből összegyűjtve őket, leírható a világ ősállapota. Az *ígéret* szép szó, de a *tyúkszemirtó* vagy a *Schurkenstreich* is ugyanolyan szép annak, aki a végtelen hangjait kihallja belőlük.

Ettől a pillanattól vált otthonossá Kovács Emma számára minden út, amelyen egy irdatlan erő seper végig. Így válik otthonossá a Vihar utca is a maga ezüstlő fonadékával. Egy másik utca egy másik házzal. A Sugárút, amelyen a kórházba száguld vele egy hófehér taxi. Egy lépcső, amelynek meg akarja számolni a fokait, de összezavarodik. Egy amúgy barátságatlanul szűk folyosó, amely reflektorfényes terembe tereli. A poklok fenekére és a menny virágos rétjeire vivő utakon úgy tudott végigmenni, mintha már lépdelt volna rajtuk. Ha életének térképe az összevissza futkározó vonalkáktól kislabilázhatatlanul besatírozódott is, ezek a világító egyenesek átégették a papírt.

Természetesen azt az utat is ismerte, amely ebből az életből visszavezette a végtelen sugarú gömbbe. Ismerte jól. De ez mind mellékes.

Végre, gondolta, és forrón feltört belőle a sírás. Végre minden kiderül!

Amit megtudhatott, megtudta. Semmi sincs jól. Nem érdemes a világ anyagából lenni. Hiába hozsannáznak mások, ő nem teszi. Az anyagban a hiba! A csodált törvényekben. A tömegvonzásban, a kauzalitásban, a kölcsönhatásban csupa rossz fészkel. Az átalakulás megsemmisüléssel, a megsemmisülés fájdalommal jár. A törvényekben lakik a féreg. Rossz, hogy egy meg egy az kettő. Rossz, hogy áram indukálódik elektromágneses térben. Rossz, hogy a szén- és a szilíciumatomok mindennél hevesebben égnek, mások meg csak lábujjhegyen mernek lobogni. Rossz, hogy a legkisebb porszem is ugyanúgy viselkedik, mint a legnagyobb. Rossz, hogy ez az egész világ ugyanaz. Rossz, hogy nem lehet átköltözni máshová, mert a világ senkit sem enged ki magából. Aki rabja, örökre rabja marad.

Egyszerre beszorult a koponyájába, megakadt. Vergődni kezdett. Fájdalmas ütést érzett, ezúttal belülről. Talán a szíve dobbant ekkorát. Megdermedt, erre beljebb bukott, vagyis kiderült, hogy rossz irányba kapálózott, és ahogy abba hagyta, máris könnyedén csúszott tovább. Az újabb megkönnyebbülés a sírás új hullámaint szakította fel. Csuklott, hüppögött, brummogott, mint valami dühös kis mormota. A bábaasszonyok, akik mindenünnen odasereglettek, összeszűkültek, rémült arccal kukucskáltak befelé, miféle szörnyszülött közeledik, készen arra, hogy messzire rebbenjenek, ha baj van. Aznap egyébként Bátorfi Gábor volt az ügyeletes, de hogy miért hiányzott, nem tartozik ide. Istenem, istenem, kiáltozott Cili, és ettől a szótól kitágult a szoba, kimélyült a mennyezet felé, mintha valódi ég borulna fölé. És ebben a tágasságban kisebbé vált a fájdalom, amely eddig szétfeszítette a combját, miközben ő inkább vonta volna össze. De nem tudta összevonni, mert le volt szíjazva. Csak szét! Reszketett, mintha épp élvezne... Kovács Emma is érzi, hogy könnyebb. Már nem rángatja az az erő, ám elég egyetlen pillanatra felidéznie, pusztá emléke is elegendő ahhoz, hogy kipenderítse. Iszonyatos fény! Megmerevedik a teste, nem tudja mozgatni sem a karját, sem a lábát, a sírás is mellkasában reked, pedig lelke követeli elmaradt jussát. Mint valami kockakő, úgy zuhan ki, kis híján bele a szennyesvödörbe. Csak amikor egy kéz megpaskolja a hátát, és hideg vizet loccsint rá, akkor süvít ki belőle a beleszorult levegő, sok-sok könnyel, hányadékkal, takonnyal, mocsokkal, vérrel. Annyira hevesen, hogy lefröcsköl a távolabb állókat is. Egy pillanatra dermesztő a hangulat, mint egy nemrég még meghitt szobában, ahová ismeretlen toppan be. Na, megvan, mondja a bábaasszony, aki a tenyerén tartja. Ekkor teste ismét görcsbe rándul. Szája nyitva, mégsem vesz levegőt. Mintha mosolyogna. Hatalma van a tulajdon akarata fölött. Parancsolni képes az izmainak. Bizonyosan érzi, hogy soha ilyen győző nem volt és nem lesz, hogy most az egyszer az ő kezében van a sorsa. Csak annyit kell tennie, hogy nem szívja be a levegőt. Tüdejét saját uralma alá hajtja... Izmaik engedelmességre kényszeríti... Bármiképpen tiltakozzék is a teste, füttyörészve meg fogja tenni. Az örömtől bódultan alig képes örülni annak, hogy ismét elsötétül a látása. Aztán még mámorosabban megpillantja a sötétség újbóli felragyogását. Azért jött erre a világra, hogy máris visszaforduljon, a kijutás haszontalan élményét is elégetve a közeledő ragyogásban. A fény iszonytató, a sötét ragyogása mámorító. Nem tudja, mi van azon túl. Valami van. Amikor egy mindennél erősebb ütés önmagából is kitaszította, nem volt sehol. De lennie kellett valahol, mert miután visszatért, emlékezett arra, hogy sehol sem volt. Most mindent megtudhat. Talán létezik egy másik történet, amelyben újból eljöhét. Viszlát, Kovács Emma!

Abban az elhatározásnyi pillanatban fülébe szakad egy hang. A szomszéd szülöszékéről akkor oldozzák le a másik, párhuzamosan szülő anyát, közben vöröslő csecsemőjét egy pillanatra pihegő hasára helyezik. A csecsemő csuklójára sebtapaszt ragasztanak, arra írták tintaceruzával a nevét, Szabó Lázár, aki a zaklatástól sírni kezd, árvánál is árvábban. Az anyai érintés nem vigasztalja meg. Mintha gyilkosa mellére tennék, kétségbeesése zenitjére hág. Ezekben a hangokban Kovács Emma ráismer a rossz, ráismer a végtelen üresség gömbjére. És maga sem érti, miért, megrebbe a keze, eler nyednek izmai, fény cseppen szembogarára, levegőt vesz: rázendít ő is. Megsajnálja a sírót, megsajnálja a síró halottsápadt anyját, megsajnálja a sajátját, megsajnálja a szülésszasszonyokat. Sírása egyetlen kiáltás, de úgy árad, mint egy lüktető nagyária, amittől megdermed a publikum. Csend lesz a szülészobában. Az igazi megkönnyebbülés langyos esője elered, ellazulnak a karok és a combok, megnyugtató borzongás simítja végig a nedves gerinceket.